

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор,
директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

14 квітня 2021 року № 408. *Законодавство України: веб-сайт*. URL: <http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408>

2. Перевірка витрат за проектами в межах програм транскордонного співробітництва: загальний концепт і практичні рекомендації/ Ірина Кацал // Вісник МСФЗ (електронне видання). — К. : Ліга Закон, 2019. — т.8., *веб-сайт*. URL: <http://https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine>

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

**Скляр Л.Б., к.е.н., доцент
Шоман О.Р., магістрант**

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Для переважної більшості людей заробітна плата є основним джерелом доходу. Тому питання, пов'язані з заробітною платою (її величиною, формою нарахування, виплати та ін.) є актуальними як для працівників, так і для роботодавців.

Заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства.

Одна з головних проблем - низький рівень оплати праці. Через невирішеність проблеми мінімальної оплати праці, затвердженої державою, яка в даний час складає не більше 30% від рівня фізіологічного прожиткового мінімуму, виникає проблема низького рівня оплати праці. Велика кількість працездатного населення відчують труднощі в простому відтворенні робочої сили.

Друга проблема - не обґрунтована результатами діяльності надмірно завищена різниця в оплаті праці між галузями, підприємствами і різними категоріями працівників, а також регіонами. Міжгалузеві відмінності в заробітній платі зумовлені різницею в вартості робочої сили вищої кваліфікації, ступенем складності, важкості і умов праці, низькою конкурентоспроможністю вітчизняних товарів.

Затримка заробітної плати в період 90-х років, коли населення не мало доходу для життєзабезпечення, послужила вагомим приводом для страйків працюючої частини. Це і стало поштовхом, який привів до кризової ситуації України тих часів. Звідси виходить третя проблема - існуюча заборгованість по заробітній платі. В даний час у жителів України є безліч робочих місць, де роботодавці своєчасно виконують свої обов'язки. Тому в сучасних умовах, працівник може покинути місце, на якому роботодавець не виконує свої

функції. Одна ситуація з заборгованістю за останні п'ять років має негативну тенденцію - основна причина відсутність у підприємств і організацій власних коштів і несвоєчасне отримання грошових коштів з бюджету всіх рівнів.

Ще одна проблема - це зниження державного впливу на рівень оплати праці. На початку 90-их років підприємствам було дано право самостійно вирішувати питання по чисельності персоналу, організації заробітної плати і нормуванні праці. Держава ж залишила за собою право встановлювати рівень мінімальної заробітної плати та визначати ставки заробітної плати працівників бюджетної сфери. Менше за встановлений мінімальний розмір заробітної плати роботодавці не мають права платити найманому працівнику. Подібна свобода підприємств і є однією з причин можливих проблем.

Проблеми, перелічені та розглянуті вище, призвели до того, що заробітна плата не повною мірою виконує властиві їй функції.

В сучасних усталених економічних умовах одна з найважливіших завдань - підвищення реального розміру оплати праці, яка повинна торкнутися всіх сфер економіки, підприємств будь-якої форми власності. Заробітна плата повинна впевнено служити працівникові, забезпечуючи гідний рівень життя, розвиваючи при цьому інвестиційний потенціал населення країни.

Для регулювання проблем заробітної плати, необхідно зробити пріоритетними наступні напрямки роботи:

1. Основний важіль для вирішення даної проблеми - регулювання державою. Безпосередньо регулювання заробітної плати здійснюється відповідними органами, які можуть приймати закони, нормативно-правові акти про заробітну плату. Ключовим методом впливу виступає мінімальний розмір заробітної плати.

2. Удосконалення системи оплати праці працівників бюджетної сфери. Для цього підвищити реальний дохід бюджетників, зацікавити матеріально працівника на більш ефективну працю, дати можливість керівнику бюджетного установи самостійно визначати структуру штатного розкладу і встановлювати оплату праці. Мінімальний розмір оплати праці і прожитковий мінімум є важливими соціальними показниками, пов'язаними між собою. На них спирається економіка країни і плануються бюджети на державному і регіональному рівнях.

3. Здійснення контролю рівня оплати праці на підприємствах, схильних монополізувати ринок, з метою недопущення різкого розриву в рівні заробітної плати фахівців в різних галузях.

4. Створення правових, економічних та організаційних умов, які забезпечують своєчасну і в повному обсязі виплату заробітної плати.

5. Формування концепції державної політики щодо підвищення продуктивності праці і вдосконалення нормування праці на підприємствах і в організаціях реального сектора економіки.

6. Необхідно частково переглянути і розвинути систему заробітної плати на основі колективних договорів і тарифних угод в системі соціального партнерства. На основі цього усунути необґрунтовано високі диференціації в оплаті праці за категоріями працівників, галузям і територіям.

На сьогодні найважливішими завданнями обліку праці та заробітної плати є: у встановлені терміни проводити розрахунки з персоналом підприємства по оплаті праці, своєчасно і правильно відносити на собівартість продукції (робіт, послуг) суми нарахованої заробітної плати і єдиного соціального внеску, збирати і групувати показники з праці і заробітної плати для цілей оперативного керівництва і складання необхідної податкової, фінансової та статистичної за податками і внесками.

Всі вище перераховані і розглянуті проблеми призвели до того, що заробітна плата не повною мірою виконує властиві їй функції. Праця в деяких галузях економіки недооцінюється, хоча кожна професія важлива як для суспільства, так і для рівня економіки, розвитку країни в цілому. Якщо працівник не буде зацікавлений в оплаті своєї трудової діяльності, то не буде високопродуктивної і високоякісної праці, що забезпечує стабільний і поступальний розвиток виробництва, і, можна зробити висновок, що залишиться невирішеною і актуальною проблема входження країни в фазу економічного підйому.

Література

1. Про оплату праці : Закон України, прийнятий Верховною Радою України 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 21.10.2019).

2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

3. Садовніков О. А. Сучасні проблеми обліку розрахунків з оплати праці та удосконалення їх шляхів / О. А. Садовніков, Г. В. Сировой // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля : науковий журнал. – 2011. – № 8(162). – Ч. 1

4. Покатаєва О. В. Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві / О. В. Покатаєва, Г. О. Кошулинська // Держава та регіони. Науково-виробничий журнал. Серія : Економіка та підприємництво. – 2010. – № 3. – С. 139–141.

	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА	
67.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Безбожна. К.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	218
	ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
68.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Добровольська О.Я., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	220
	ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ	
69.	Ткачук Г.О., д.е.н., доцент; Козаченко А.В. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	224
	ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	
70.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Горбатюк І.С., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	228
	ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ І АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
71.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Кризька Т.П., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	231
	ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ РІЗНИХ КРАЇН	
72.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Ковальова В.О., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	235
	РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	
73.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Малик Т.П., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	238
	ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ ТРАНСКОРДОННОЇ СПІВПРАЦІ ТА ПЕРЕВІРКИ ВИТРАТ В РАМКАХ ДАНИХ ПРОЄКТІВ	
74.	Стасюкова К.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	243
	ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
75.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Шоман О.Р., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	246
	ФОРМАТ ТА ЗМІСТ ПОЛІТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
76.	Ткачук Г.О., д.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	249
	РОЛЬ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В ПРОДОВОЛЬЧІЙ БЕЗПЕЦІ	
77.	Молодан М.М., ОНАХТ, м. Одеса, Україна	254
	РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
78.	Філахтов К.О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	257
	НАСЛІДКИ ЗМІНИ ЛОГІСТИКО-ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
79.	Савенко І.І. д.е.н., професор; Ткачев В.А. аспірант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	261
	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН	
80.	Седікова І.О., д.е.н., професор; Бондар В.А., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса,	264